

Kronik til Politiken, december 2017

Hør efter, der kommer englevinger

Af Charlotte Rørth
Journalist og forfatter

Jeg anede ikke, at de kunne ske. Vidste intet om dem. Havde aldrig søgt efter dem. Men en dag begyndte jeg at få oplevelser, som man kalder religiøse, åndelige eller spirituelle. Det var sært, overvældende, skønt og mærkeligt.

Var jeg blevet skør?

Jeg følte mig næsten alene i verden. Ingen talte eller skrev om oplevelser på en måde og i fora, jeg kunne føle mig hjemme i.

Det er kun ni år siden, men i dag er det allerede meget anderledes.

I dag tør vi tale om oplevelser.

I dag er det accepteret i by og på land, at man mødes på biblioteker og aftenskoler, i sognehuse og kirker for at tale om, hvordan man kan leve med oplevelserne.

Og godt det samme. For ifølge forskningen ser det ud til, at mere end halvdelen af os har oplevelser i løbet af vores liv.

Professor i religionsstudier, Olav Hammer, Syddansk Universitet, konstaterer overfor mig, at det "slet ikke" er så "super eksotisk, som mange forestiller sig." Professor i religionsfilosofi, Jan-Olav Henriksen, Oslo, siger, "at det have oplevelser er mere almindeligt end ikke at have dem". Fra Sverige fastslår professor emeritus i religionsvidenskab, Antoon Geels, Lunds Universitet, at oplevelser altid har fundet sted, og "der er intet, der tyder på, at de ikke fortsat gør det". I USA viste en undersøgelse fra Pew Research Centers Forum on Religion & Public Life i 2009, at næsten hver anden amerikaner havde haft en religiøs eller åndelig oplevelse defineret som "et øjeblik af pludselig religiøs erkendelse eller åbenbaring. I 2000 svarer 76 procent af briterne, at de har haft "en erfaring af en grænseoverskridende virkelighed," da University of Wales spørger dem.

Det overrasker mig stadig, at antallet er så højt.

Jeg er hverken som barn eller voksen skolet i tro, religion eller kirke.

Ingen af delene har været dele af min venstreorienterede opvækst med Politiken og Information, ej heller af skolegangen, gymnasiet, uddannelsen, mine arbejdspladser.

Som journalist i 30 år, de seneste 14 år ved NORDJYSKE Medier, har jeg læst og skrevet om lidt af hvert, men aldrig forestillet mig, at jeg skulle beskæftige mig med oplevelser.

Det gør jeg nu, hvor jeg har researchet i ni år og har skrevet to bøger om dem, der er udkommet på sekulære forlag. "Jeg mødte Jesus – bekendelser fra en modvilligt troende" udkom i 2015 på Informations Forlag, og "Vi mødte Jesus – og hvad kommer det andre ved" udkom i efteråret på Gyldendal.

Foreløbig har over 27.000 været til de debatter, jeg er værtinde for. Mænd og kvinder, unge og gamle. Der er ikke meget målgruppesammenfald i dem, der kommer. Det er alle mulige. Men når måske halvdelen af os har oplevelser, så er det vel ikke så sært?

Jo.

Mange kommer nemlig med en tung bagage af afvisninger og hårde ord. De har før forsøgt at fortælle om at mærke en hånd på deres skulder, se et lys ude i skoven, blive berørt af en englevinge, høre en stemme ovenfra, men er blevet hånet og latterliggjort og mere til.

Så de har tiet.

Mange hundrede har skrevet til mig om deres angst for at fortælle og deres følelse af ensomhed. Der går ikke en dag, hvor der ikke er mindst én, der stopper mig på gaden og siger tak, fordi mine bøger har vist dem, at de ikke er alene i verden.

Nu tør de tale.

Når man i dag vover at sige højt, at man har haft oplevelser, vover kun de færreste at være nedladende og grove. Jeg ved, at nogle er det, og at nogle også synes, jeg er fortabt, men selv har jeg stort set ikke mødt ubehageligheder.

I hvert fald slet ikke så mange, at de på nogen måde kan stå mål med den enorme nysgerrighed og generøsitet, der vælter frem, og som giver anledning til samtaler om ikke blot oplevelserne, men tvivlen, bevidstheden, troen, religionen, kirken, hjernen, samfundet.

Hvordan skal man leve med oplevelserne? Skal man gå i kirke hver søndag?

Der findes mange millioner svar. Men som med andre erfaringer med at være i live, er det solid solidaritet at dele dem. Diskutere dem. Måske kan de komme andre til gode?

Det tror jeg.

Alene det at vide, at andre også har oplevelser, kan fjerne følelsen af at være en af dem, de andre kalder skør.

Uanset, hvor man tror, oplevelserne kommer fra, eller om man har opsøgt dem ved meditation, har erfaret dem som meget syg, eller de er kommet dumpende som mine, kan det at vide, at mennesket som sådan kan have så mange forskellige slags oplevelser, øge respekten for bevidstheden og forstærke nysgerrigheden efter at kende hinanden.

Den undren, oplevelserne fodrer, er drivkraften for ethvert fællesskab, for man kan ikke fordømme, når man står i forundringen.

Når der så ovenikøbet er det meget særlige ved oplevelser, at langt de fleste lægger en stor portion kærlighed indeni folk, så er der god grund til at samle sig sammen og dele dem.

Nogle har hårde oplevelser, men hovedparten har oplevelser, der efterlader dem med en følelse af at være elsket og af at elske hele verden.

Det er nok det mest grænseoverskridende at fortælle om. Det kan gå, at man har oplevet noget vildt med lys eller berøring eller set syn med Jesus og haft rystelser og mærket voldsom energi. Men at stå ved, at man er ramt af kærlighed, gør de fleste dybt forlegne.

Men, når først man er begyndt at tale om det med andre, falder formalia væk. Hierarkierne opløses. Man sidder bare der og er mennesker, der taler sammen uafhængig af jobtitel og årsindkomst.

Det er selvfølgelig ikke rart for dem, der har gjort sig afhængige af magtens og pengenes status.

Dem møder jeg en del modstand fra. Jeg kan sagtens forstå dem. Det er provokerende, at jeg og andre ikke er flove over at stå ved, at vi ikke har kontrol med, hvad der sker af skelsættende begivenheder i vores liv.

Vi viser med stor tydelighed, at vi ikke er vores egen lykkes smed, men at der er hændelser udenfor vores magt, der forandrer os. Vi står ved, at vi har brug for andre til at hjælpe os med at leve med det, der sker. Og vi anerkender, at det ikke er let, og at mennesket ikke har svar på alt.

Det er ikke sikkert, at alle skal tale om oplevelser, slet ikke. Men vil man tale om dem, bør det være et valg, man trygt kan træffe i et demokrati som det danske. Vi har ytringsfrihed. Den kæmper vi gerne for.

Jeg vil gerne slå et slag for vores pligt til at lytte med nænsomhed og varsomhed. Det har mange mennesker brug for at blive mødt med, når de skal fortælle om noget, det er svært at sætte ord på, og som kan sætte gang i en hel hær af fordomme om ens sind og sjæl, refleksionsevne og intelligens.

Jeg har mødt mange af fordommene. Møder dem stadig. Men der er færre end for tre år siden.

Flere ved mere, fordi vi er flere, der tør tale. Så jeg tror, vi har sat gang i noget stort.

En bevægelse, hvor folk tør tale om det, de oplever. Hvor andre har mod til at lytte. Og hvor vi derfor i fællesskab kan lære mere om det at være menneske anno 2018. Godt nytår.